

onikilevha

İÇİNDEKİLER

TAKDİM	VII
ÖNSÖZ	XI
KISALTMALAR CETVELİ.....	XXV
GİRİŞ.....	1
I. Araştırmanın Önemi	2
II. Araştırma Yöntemi.....	4
III. Konunun Sınırlandırılması	7

BİRİNCİ BÖLÜM BİLEŞİK SÖZLEŞME KAVRAMININ ORTAYA ÇIKMASI VE GELİŞMESİ

§1. Kuramsal Olarak Bileşik Sözleşmeler	11
I. Kısmi Hükümsüzlük Düzenlemeleri.....	11
A. Almanya	12
B. İsviçre ve Türkiye	13
II. Sinallagma	15
III. Ayrılık ve Birlik Düşünceleri.....	17
A. Teoriler Çerçevesinde Bakış	17
B. Bağlı Kredi Sözleşmeleri.....	19
1. Genel Esaslar.....	19
2. Dürüstlük Kuralı	21
IV. Bileşik Sözleşmelerin Tek Bir Kuramsal Temele Dayanmadığı Sonucu	23
§2. Kavramsal Olarak Bileşik Sözleşmeler.....	25

I. Bileşik Sözleşme Kavramı	25
A. Kavramın Ele Alınma Şekli	26
1. Yabancı Ülke Hukukları.....	26
2. Türk Hukuku.....	29
B. Kavrama Hukukî Bakış	30
1. Temel Esaslar	30
2. Dar Anlamda Bileşik Sözleşmeler.....	32
3. Geniş Anlamda Bileşik Sözleşmeler.....	35
C. Asıl ve Alt Sözleşmelerin Tartışmalı Durumu.....	37
1. Zincir Sözleşmeler ve Bağlama Hükümleri.....	39
2. Bağlı Kredi Sözleşmesi ile Kurulabilecek İlgî	41
D. Değerlendirme.....	42
1. Kavram Karışıklığının Uygulanacak Hükümlere Etkisi ...	42
2. Kavram Dışı Kullanımların Çalışmaya Katkısı	44
II. Bileşik Sözleşmelerin Bir Kurum Olarak Ortaya Çıkması ve Gelişimi.....	45
A. Sözleşme Özgürlüğü	47
1. Genel Esaslar.....	47
2. Bileşik Sözleşmelerin Normatif Olarak Düzenlenme Düşüncesi	50
B. Kıta Avrupası Hukuk Sistemi.....	51
1. İlk Mahkeme Kararlarına Karşılaştırmalı Bir Bakış.....	51
a. Almanya	51
b. Avusturya.....	54
c. İsviçre	55
d. Türkiye	58
e. Değerlendirme.....	60
2. Hukukî Düzenlemeler.....	62
a. Almanya	62
b. Avusturya.....	66
c. İsviçre	69

d. Türkiye	70
C. Anglo Amerikan Hukuk Sistemine Genel Bakış.....	71
III. Bileşik Sözleşme Kavramının Sınırlarının Belirlenmesi.....	73
A. Genel Çerçeve.....	74
1. İsimli Sözleşmeler ile Bağlantısı	74
a. İsimli Sözleşmeler Hakkında Genel Bilgi.....	74
b. Özellik Arz Eden Sözleşme Tipleriyle Bağlantısı	76
i. Mal Değişim Sözleşmesi.....	76
ii. Kira Sözleşmesi.....	78
2. İsimsiz Sözleşmeler ile Bağlantısı.....	81
a. İsimsiz Sözleşmeler Hakkında Genel Bilgi	82
b. Ayırt Edilme ve Tipleştirmenin Etkisi	83
3. Uygulamayla Tipleşen Sözleşmeler ile Bağlantısı.....	84
4. Sözleşme Ağları ile Bağlantısı	86
a. Genel Esaslar.....	87
b. Bileşik Sözleşmeler ile İlişkisi	88
c. Ortak Girişim Sözleşmelerinin Bileşik Sözleşmeler ile İlişkisi	89
5. Çerçeve Sözleşmeler ile Bağlantısı.....	91
a. Çerçeve Sözleşmelerin Tanımı ve Hukukî Niteliği.....	91
b. Çerçeve Sözleşmelerin Birleştirilen Sözleşme Niteliği Taşıyıp Taşıyamayacağı	94
6. Seçimlik Bağlantı Taşıyan Hukukî İlişkilerden Ayırt Edilmesi	97
7. Çok Taraflı Sözleşmeler ile Olan Bağlantısı.....	99
8. Dépeçage'den Ayırt Edilmesi.....	100
9. İlgili Olmayan Sözleşmelerden Ayırt Edilmesi	101
B. Özel Çerçeve	105
1. Karma Sözleşmeler ile Bağlantısı.....	105
a. Karma Sözleşmeler Hakkında Genel Bilgi.....	105

b.	Karma Sözleşmelerden Ayırt Etmenin Gerekli Olmadığı Düşüncesi.....	107
c.	Karma Sözleşmelerden Ayırt Etmenin Zorluğu	109
d.	Bileşik Sözleşmelerin Karma Sözleşme Türlerinden Ayırt Edilmesi.....	111
i.	Farklı Bir Sözleşmeye Ait Yan Edim Yükümlülüğü İçeren Sözleşmeler	111
ii.	Karşı Edimini Farklı Bir Tipin Oluşturduğu Sözleşmeler	113
iii.	Kombine Tipli Sözleşmeler	119
iv.	Ara Değerlendirme: Karma Sözleşmelerin Türlerine Göre Tamamlanması.....	124
e.	Ayırt Etme Konusunda Bir Formül Arayışı	127
i.	Sözleşmelerin Dar ve Geniş Anlamı.....	129
ii.	Konu Bağlantısı ve Kriter Olmaya Elverişliliği	129
iii.	Hukukî İlişkilere Verilen İsimlerin Yol Gösterici Olup Olmadığı.....	131
iv.	Tereddütte Kalınan Hâller Bakımından Tercihle Bulunulması.....	133
f.	Değerlendirme.....	134
2.	Sui Generis Sözleşmeler ile Bağlantısı	136
a.	Sui Generis Sözleşmeler Hakkında Genel Bilgi.....	136
b.	Sui Generis Sözleşmelerden Ayırt Edilmesi	139
3.	Karma Doğalı İşlemlerden Ayırt Edilmesi.....	143
a.	Kaynaşık Tipli Sözleşmelerden Ayırt Edilmesi.....	143
b.	Karma (Çifte) İçerikli İşlemlerden Ayırt Edilmesi .	147
i.	Borçlar Hukuku ve Miras Hukuku Karakteri Taşıyan İşlemler.....	147
ii.	Maddi Hukuk ve Usûl Hukuku Karakteri Taşıyan İşlemler.....	150
iii.	Özel Hukuk ve İdare Hukuku Karakteri Taşıyan İşlemler.....	151
iv.	Karma Karakterli Kira Sözleşmeleri.....	153

IV. Sözleşmeler Birden Fazla Hukukî Niteliği Aynı Anda Taşıyabilir mi?.....	154
A. Genel Değerlendirme.....	154
B. Özel Değerlendirme	156
1. Tek Satıcılık Sözleşmeleri.....	156
2. Eskisinin Verilip Yenisinin Alındığı Sözleşmeler	158
V. Bileşik Sözleşmelerin Hukukî Niteliği	160
A. İsimsiz Figür ve Sözleşme Kurma Yöntemi Niteliği.....	160
B. Tipik ve Atipik Niteliği	164
VI. Değerlendirme.....	166

İKİNCİ BÖLÜM

BİLEŞİK SÖZLEŞMELERİN TEMEL ESASLARI

§3. Bileşik Sözleşmelerin Unsurları	169
I. En Az İki Sözleşmenin Varlığı	170
A. İrade Uyuşmasının Varlığı ve Niceliği.....	173
1. Edim Yükümlülüğü ve Sözleşmenin Parçası Niteliğinde Olma	175
2. Basit Eşya ve Bileşik Eşya	177
B. Özellik Arz Eden Sözleşmeler	177
1. Nafaka Sözleşmeleri	177
2. Mal Rejimi Sözleşmesi ve Miras Sözleşmesi	178
3. Rekabet Yasakları	179
4. Ayrılmaz Parça Olma Niteliği ve Cihaz Taahhütnameleri	180
5. Tahkim Anlaşması.....	181
C. Sözleşme Değişikliği ile Yeni Bir Sözleşme Arasındaki Ayrım.....	183

D. Kanunkoyucuların Düzenleme Şeklinin Nitelendirmeye Etkisi	188
II. Bağlılık.....	189
III. Bağımsızlık	192
A. Genel Esaslar.....	192
B. Birleştirilen Sözleşmelerin Bağımsız Olmasına Verilen Anlam ve Hukukî Sonuçları	192
IV. Sözleşmelerin Bağlılığı ve Bağımsızlığının Sonucu: Bileşik Sözleşmeler	196
§4. Özellik Arz Eden Unsur: Bağlılık.....	199
I. Bağlılık ve Kavramsallaştırılması	200
II. Bağlılığın İçeriği.....	201
A. Kısmi Bağlılık.....	202
B. Kapsamlı Bağlılık	203
III. Bağlılık İradesi	204
A. Bağlılık İradesinin Türleri.....	207
1. Açık İrade.....	207
2. Örtülü İrade	208
3. Ara Değerlendirme: İşlevsel Bağlılık İradesi.....	210
B. Bağlılık İradesinin Tespit Edilmesi	212
1. Kişi Kriteri	215
2. Zaman Kriteri	216
3. Metin Kriteri	217
4. Mekân Kriteri.....	220
C. Bağlılık İradesinin Şekli	222
IV. Bağlılığın Türleri	224
A. Hukukî Birlik	224
1. Onsuz Olmaz Koşul (Conditio Sine Qua Non)	226
2. Karşılıklı Şart Oluşturma.....	227
3. Birlikte Var Olup Birlikte Sona Erme.....	228
B. İktisadî Birlik.....	229

1. İktisaden Bir Olmaya Verilecek Anlam.....	230
2. Bağlı Kredilerde İktisadî Birlik	231
a. Almanya	231
b. Türkiye	232
c. İktisadî Birlik ve Sonuç Bağlantısı Arasındaki İlişki	234
C. Özel Bir Uygulama Örneği: Çalışılan İş Dolayısıyla Kurulan Bağlılık.....	237
D. Değerlendirme.....	238
V. Bağlılığın Yönüne Göre Bileşik Sözleşmeler	239
A. İki Yönlü Bağlılık Taşıyan Bileşik Sözleşmeler	239
1. Edim ve Karşı Edim Gibi Birbirine Bağlı Sözleşmeler ..	240
2. Sözleşmelerin Yalın Olmayan Görünümleri.....	242
3. Merkezilik ve İki Yönlü Bağlılık	245
B. Tek Yönlü Bağlılık Taşıyan Bileşik Sözleşmeler	246
1. Borç İlişkisinde Tabiiyet ve Tek Yönlü Bağlılık ile İlişkisi.....	248
2. Yan Anlaşmalar	249
3. İşletmenin Devriyle Birlikte Yapılan Anlaşmalar.....	251
4. Ek Anlaşmalar	253
5. Bağımlı Sözleşmeler	255
C. Temel İşlem ve Sonrasında Kurulan Sözleşmelerin Özellikli Yapısı	257

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BİLEŞİK SÖZLEŞMELERE UYGULANACAK HÜKÜMLER

§5. Uygulanacak Hükümlerin Belirlenmesinde Başvurulan Mekanizmalar	261
I. Asli Mekanizmalar	264

A. İşlem Temeli.....	264
B. Ağırlık Merkezinin Belirlenmesi.....	270
1. Uygulama Alanı ve Şekli.....	270
2. Sona Erme Düzeni Bakımından Uygulama Şekli.....	272
3. Ara Değerlendirme.....	275
a. Ağırlık Merkezi Yöntemine Alternatif: İşlevsel Bağlama.....	275
b. Ağırlık Merkezi Yönteminin Genel Hükümler ile İlişkisi.....	277
II. Tamamlayıcı Mekanizmalar.....	278
A. Bozucu Koşul.....	278
B. Kendiliğinden Hükümsüz Olma/Sona Erme.....	279
§6. Bileşik Sözleşmelerde Resmî Şekil ve Kapsamı.....	281
I. Genel Bilgi.....	281
II. Bağlılığın Esas Alınması.....	283
A. Almanya.....	283
B. İsviçre.....	286
III. Şekil Kurallarının Amacının Esas Alınması.....	287
A. Şekil Kurallarının Amacı ve Yorumlanması.....	287
B. İsviçre.....	288
C. Almanya.....	290
IV. Bağımsızlığın Esas Alınması ve Türk Hukuku.....	292
V. Ara Değerlendirme: Arsa Payı Karşılığı İnşaat Sözleşmeleri ve Ek Anlaşmalar.....	293
§7. Bileşik Sözleşmelerin Tamamlanması.....	295
I. Genel Esaslar.....	295
II. Kıyasen Uygulanma.....	296
III. İsimsiz Sözleşmelerin Tamamlanmasına İlişkin Yöntemler.....	298
A. Karma Sözleşmeler.....	298
B. Sui Generis Sözleşmeler.....	302
IV. Sözleşmelerin Tamamlayıcı Yorumu.....	303

V. Bağımsızlık ve Uygulama Alanı.....	305
VI. Bağlılık ve Uygulama Alanı	307
§8. Bileşik Sözleşmelerde Borcun İfası ve Emredici Nitelikteki Hükümlerin Uygulanma Esasları.....	309
I. İfanın Özellik Arz Ettiği Konular.....	309
A. Kısmî İfa.....	310
B. İfa Yeri.....	311
C. Ödemezlik Def'i.....	312
II. Emredici Nitelikteki Hükümlerin Uygulanma Esasları.....	314
A. Genel Bilgi.....	314
B. Özellik Arz Eden Bir Hukukî Mesele: Kiralananın El Değiştirmesi	315
1. İsviçre	316
2. Almanya	318
§9. Bağlama Uygulamaları ve Bağlantı Yasakları.....	319
I. Bağlama Uygulamaları.....	319
A. Genel Esaslar.....	319
B. Kredi Hayat Sigortası	320
II. Bağlantı Yasakları	322
A. Bağlantılı Sözleşme Yapma Yasağı (TBK m. 340).....	323
B. Satıştan Kaçınma Yasağı (TKHK m. 6/III)	324
C. Hava Parasının Arz Ettiği Özellik	325
§10. Bileşik Sözleşmelerde Hükümsüzlük, Borca Aykırılık ve Sona Erme Düzeni.....	330
I. Hükümsüzlük Düzeni	330
A. Temel Prensip	330
B. Şekle Aykırılık.....	332
1. Bağlılığın Yoğun Olması	332
2. Bağlılığın Sınırlı Olması.....	336
C. Ahlaka ve/veya Kişilik Hakkına Aykırılık.....	337
1. İsviçre	337

2. Almanya	339
D. İrade Sakatlıkları.....	340
1. İptalin Zamansal Etkisi	340
2. İptalin İkale Sözleşmesine Etkisi.....	343
E. Ara Değerlendirme	344
II. Borca Aykırılık Düzeni.....	346
A. Eskisinin Verilip Yenisinin Alındığı Hukukî İlişkiler	347
1. Ayıptan Doğan Sorumluluk.....	347
2. Borçlu Temerrüdü	348
B. İşe Bağlı Olarak Yapılan Konut Kiraları.....	350
C. Sözleşmelerin Edim ve Karşı Edim Dengesinde Olup Olmadığı.....	350
III. Sona Erme Düzeni.....	352
A. Dönme Hakkı	352
B. Kusursuz İfa İmkânsızlığı	354
C. Fesih Hakkı	357
D. Geri Alma Hakkı	363
SONUÇ	365
KAYNAKÇA.....	377